

environmental protection.

In the theory and practice of a higher pedagogical education, considerable experience has been accumulated, which is the basis of the formation of a system of values for future specialists in the field of natural sciences in general and young people valuable relation to the environment in particular. We have analyzed the views of scientists on the specificity of the formation the ecological culture of students.

The purpose of the article is to disclose the theoretical foundations for the formation of the ecological culture of natural sciences' future teachers.

The formation of the ecological culture of children and young people anticipates the following tasks: the regeneration of the best traditions of the Ukrainian people, based on the close relationship between a person and an environment; the regeneration of the spiritually-sensual understanding of the natural world; the formation of the ability to make responsible decisions aimed at preserving the environment.

The article describes five interrelated components (motivational, meaningful, creatively-active, procedural, reflexive) of students' readiness for the formation of their ecological culture.

During the study, the environmentalization of educational subjects' content was reflected, which was described in the work's programs under which the training was conducted. During classes in a higher educational institution, teachers successfully implemented an educational goal, which anticipates a radical restructuring of thinking and behavior of students, aimed at understanding the unity of the man and the nature. An important component in the process of the future teachers' forming the ecological culture is a field practice in natural sciences, the content of which includes the tasks of a comprehensive study of a plant and an animal life. During these practices, students of experimental groups had a good opportunity to consolidate the knowledge and skills gained during the practice, gain stable research skills, and the most important thing is to feel a unity with the nature and to see the need for measures to protect it.

It was established that the teacher of natural sciences plays an important role in the implementation of an ecological education of children and young people, in their formation of observation, moral feelings, habits of behavior in the natural environment, and also an understanding of their ecological interactions between a natural phenomena and the awareness of the need to multiply natural wealth.

Keywords: *ecological culture, vocational training, teacher of natural sciences, ecological education, environment.*

УДК 378.172-178

СОЦІАЛЬНА ПОТРЕБА У ФОРМУВАННІ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОГО СТИЛЮ ПОВЕДІНКИ СТУДЕНТІВ АГРАРНИХ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

О. М. ГОНЧАРУК, аспірантка кафедри педагогіки

Національний університет біоресурсів і природокористування України

E-mail: honcharuk@i.ua

Анотація. У статті обґрунтовується соціальна потреба у формуванні здоров'язбережувального стилю поведінки студентів аграрних вищих навчальних закладів. Окреслено особливості аграрної освіти України в умовах інтеграції до Європейського наукового простору. Охарактеризовано професійні навички та вміння, якими мають володіти майбутні фахівці агропромислового комплексу. Розкрито важливість впливу стану здоров'я молоді на їх дієздатність та професійну самореалізацію.

Ключові слова: *аграрні вищі навчальні заклади, здоров'я, здоров'язбережувальний стиль поведінки, студент.*

Актуальність (Introduction). Інтенсивне оновлення соціально-економічної, науково-технічної сфери та духовного життя суспільства обумовлює високі й дедалі збільшувані вимоги до дієздатності студентської молоді, що покликана брати активну участь в ініціюванні та

організації цього процесу [4, 68]. Здоров'я і здоровий спосіб життя студентства є головними якісними чинниками майбутньої самореалізації молодих людей, їх активного трудового довіття, здатності до створення сім'ї і продовження роду, суспільно-політичної та творчої діяльності [1].

За цих обставин особливо актуальним є формування здоров'язбережувального стилю поведінки студентів аграрних вищих навчальних закладів, адже після завершення навчання вони покликані виконувати провідні функції у розвитку народного господарства держави, для чого необхідно мати високий рівень фізичної готовності та моральної стійкості.

Аналіз останніх джерел та публікацій (Analysis of recent researches and publications). Аналіз наукової літератури з проблеми здоров'язбереження та формування здоров'язбережувального стилю поведінки в аграрних вищих навчальних закладах засвідчив багатоаспектність її теоретичного висвітлення. Загальнотеоретичні питання формування здорового способу життя розглянуто в роботах Н. Завидівської, Г. Апанасенка та ін. Проблема здоров'язбереження студентів вищих навчальних закладів відповідного спрямування досліджувались такими вченими, як: І. Смолякова, Н. Башавець, О. Плаксіна, Г. Власов та ін. Особливості виховання та становлення студентів аграрних ВНЗ України досліджували С. Ніколаєнко, Р. Сопівник, І. Сопівник, С. Амеліна, Н. Журавська, Т. Іщенко, Т. Кравченка, В. Манько, В. Марчук та інші.

Мета (Purpose). Метою даної статті є обґрунтування соціальної потреби у формуванні здоров'язбережувального стилю поведінки студентів аграрних вищих навчальних закладів.

Методи (Methods). Теоретичні: аналіз наукової літератури, дисертацій та нормативно-правових документів з питань аграрної освіти України та проблем здоров'язбереження молоді; метод індукції, дедукція та порівняння.

Результати (Results). Сьогодні аграрна галузь, як і Україна в цілому, потребує цілісної системи освіти, яка б відповідала національним інтересам і світовим тенденціям розвитку та забезпечувала б підготовку фахівців, здатних втілювати їх у життя. Реалізація стратегічних напрямів аграрної політики, спрямованих на глибоке реформування сільського господарства на засадах приватної власності на землю та майно, нарощування обсягів виробництва конкурентоспроможної продукції, створення умов для вільного вибору видів виробничої діяльності значною мірою залежить від рівня підготовки фахівців, зайнятих в агропромисловому виробництві [3].

Нині агропромисловий комплекс України забезпечує продовольчу безпеку та продовольчу незалежність держави, формує 12% валового внутрішнього продукту та більшу половину фонду споживання населення. Аграрний сектор України належить до основних бюджетотворювальних компонентів національної економіки, а також займає перше місце серед секторів економіки у товарній структурі експорту. Агропромисловий комплекс України об'єднує галузі, які виробляють для сільського господарства засоби виробництва, а також здійснюють зберігання, переробку та реалізацію сільськогосподарської продукції. З усіх функціональних ланок агропромислового комплексу найбільш трудомістким залишається сільськогосподарське виробництво [3, 68].

Сільськогосподарська діяльність здійснюється майже на всій території України, в галузі зайнято близько 17,6 % працездатного населення країни, з них близько 3 млн. осіб із сільської місцевості. Найгострішими проблемами на селі є відсутність мотивації до праці, бідність, трудова міграція, безробіття, занепад соціальної інфраструктури, поглиблення демографічної кризи та, як наслідок, відмирання сіл [14]. Розв'язання проблеми кадрового забезпечення агропромислового сектору України можливе лише за умови подальшого активного розвитку системи аграрної освіти, адже більшу половину студентів аграрних вищих навчальних закладів складає саме сільська молодь.

Мережу аграрної освіти України складають 22 аграрні вищі навчальні заклади III-IV рівнів акредитації та 105 вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації, що складає близько 16% від ВНЗ України. Навчальний процес забезпечують близько 12,8 тисяч науково-педагогічних працівників. Контингент студентів становить всього понад 160 тис. осіб, з них близько 98,6 тис. навчаються за державним замовленням, майже 71 % студентів складає сільська молодь [15]. Вищі навчальні заклади, що ведуть підготовку кадрів для аграрної галу-

зі, є регіональними центрами науки, культури, спорту та необхідних для їх забезпечення інфраструктури.

Міністерство освіти та науки України особливу увагу приділяє підвищенню якості освіти через активізацію у вищих навчальних закладах, зокрема і аграрних, процесів інтеграції науки, освіти та виробництва, шляхом поліпшення матеріально-технічного та навчально-методичного забезпечення практичного навчання, підвищення зацікавленості керівників практики та самих студентів у якісній практичній підготовці. Можливість спілкування із закордонними партнерами свідчить, що аграрне виробництво вимагає, перш за все, високопрофесійного, з розвиненими практичними навичками, фахівця.

Підготовка нової генерації кадрів аграрного профілю пов'язана не тільки з вдосконаленням навчального процесу та його рівнем, а й прагненням студентів оволодіти комплексом знань, необхідних для роботи в нових умовах. У зв'язку із цим найважливішим компонентом забезпечення якості аграрної освіти є ретельний відбір науково-педагогічних кадрів та постійне підвищення їх кваліфікації, тому діяльність науково-педагогічних працівників аграрних навчальних закладів є цілеспрямованою. Керуючись новими стандартами вищої освіти, вони впроваджують більш ефективні форми навчання, які сприяють активізації діяльності студентів як учасників навчального процесу [2]. Станом на 2016-2017 роки, навчальний процес в аграрних вищих навчальних закладах забезпечують близько 7,7 тисяч науково-педагогічних працівників, з них на 100 студентів припадає 1,2 докторів наук та 7,1 кандидатів наук [15].

Нині, в умовах інтенсифікації науково-технічного процесу, актуальним є розв'язання вищими навчальними закладами агропромислового профілю низки завдань, від яких залежатиме рівень професійної підготовки майбутніх фахівців агропромислового виробництва [6], зокрема: залучення до постійної та часткової роботи високопрофесійних науково-педагогічних працівників із міжнародним досвідом; переорієнтація навчальних планів на збільшення частини практичного компонента, масштабне запровадження програм стажування на виробництві; участь та розроблення державних стандартів змісту освіти; створення організаційно-правових та фінансових умов для активної реалізації міжнародних програм, що відкриває студентам виняткові можливості для отримання якісної освіти, проведення досліджень або проходження практик за кордоном в рамках міжнародної співпраці; відкриття нових спеціальностей для підготовки фахівців відповідно до вимог європейського освітнього простору з метою отримання студентами подвійних дипломів та ін.

Однак, не зважаючи на досить високий рівень розвитку та розгалужену мережу навчальних закладів, аграрна освіта України має і проблемні питання, зокрема: небажання молодих фахівців працювати у сільській місцевості, що зазвичай пояснюється малою заробітною платою та відсутністю інфраструктури, що ускладнює проживання молоді на селі; досягнення збалансованості між попитом та пропозицією молодих фахівців АПК на ринку праці; поліпшення науково-методичного забезпечення та удосконалення матеріально-технічної бази аграрних вищих навчальних закладів; підготовка конкурентоспроможних фахівців, які спроможні працювати на сучасному високотехнологічному обладнанні та володіти новітніми технологіями тощо.

Прагнення реформувати українську освіту у відповідності до європейських стандартів, орієнтованих на якісні зміни в організації навчального процесу задля підготовки конкурентоспроможних фахівців, які знають і можуть працювати з використанням інноваційних технологій провідних країн світу – головна мета аграрної освіти України на сьогодні [11, 67].

За словами Р. Сопівника, «вирішення питань безпечного виробництва сільськогосподарської продукції з дотриманням світових стандартів якості, економічно ефективно господарювання при збереженні балансу екосистеми, реформування агропромислового комплексу вимагають від аграрних вищих навчальних закладів підготовки висококваліфікованих фахівців-лідерів із розвиненими моральними якостями, організаційними здібностями, творчим, прикладним мисленням, екологічною культурою, здатністю прогнозувати, бачити і формулювати перспективні соціально корисні цілі, згуртовувати людей для їх досягнення...» [12, 4]. На думку науковця, майбутній фахівець агропромислової галузі повинен мати також і гарний стан здоров'я, так як для праці в аграрній сфері зазвичай притаманні шкідливі виробничі та складні погодні умови [13].

У сучасних ринкових умовах успіх самореалізації в професійній діяльності та конкурен-

тоздатність особистості залежать не лише від фахової обізнаності, а й від психічного, духовного, соціального та фізичного стану, належного світоглядного ставлення до свого здоров'я як до надважливої цінності людини. Як свідчить світова практика, нині суспільство занепокоєно складною екологічною ситуацією, низьким рівнем культури, інтенсифікацією навчального процесу, спрямованого переважно на інтелектуальний розвиток особистості, що породжує негативний вплив організації навчального процесу у вишах на здоров'я студентів. Молодь є недостатньо освіченою з питань власного здоров'язбереження, не дбає про своє здоров'я і майже не дотримується здорового способу життя, що призводить до дисгармонії та погіршення їхнього здоров'я [2].

Про наявність надзвичайно складних проблем стосовно способу життя учнівської та студентської молоді свідчать дані соціологічного опитування, проведеного українським інститутом соціальних досліджень ім. Олександра Яременка в межах міжнародного проекту Всесвітньої організації охорони здоров'я «Здоров'я та поведінкові орієнтації учнівської молоді». Зокрема, станом на 2014 рік близько 21 % опитаних визнали своє здоров'я посереднім або поганим; 32,5 % скаржилися, що їм щонайменше раз на тиждень дошкуляє головний біль, біль у спині – 22,9 %, у животі – 22,6 %; 45,9 % – раз на тиждень впродовж останніх шести місяців почували себе роздратованими або в поганому настрої; 43,5 % молоді часто нервували, 24,1 % відзначали це з частотою щодня або кілька разів на тиждень. Всього близько 35 % опитаних кожного дня тренуються або займаються різними фізичними вправами, зокрема, дівчата дещо частіше, ніж хлопці, повідомляли про те, що ніколи не займалися фізичними вправами у вільний від занять час. До досягнення 17-річного віку надбання практичного досвіду статевого життя визнали більше ніж кожен другий хлопець (54,9 %) та кожна третя дівчина (33,9 %). Відносно більша частина дівчат, які мають досвід статевого стосунку, не зважає на загрозу власному здоров'ю і практикує ризиковані статеві акти: у всіх вікових групах дівчат, таких, що мали незахищені презервативом контакти, виявилось більше, ніж серед хлопців. 46,2 % молодих людей віком 17-ти років курять, 60,7 % – принаймні один раз протягом життя були п'яними, 8,9 % респондентів вживали марихуану [10, 7-11].

Молоді люди, в тому числі і студенти аграрних вищих навчальних закладів, не турбуються про підтримку і зміцнення свого здоров'я. В них сформована зовсім необґрунтована впевненість у тому, що здоров'я гарантоване молодим віком, що будь-які навантаження, грубі порушення харчування, режиму праці, відпочинку, стреси, наслідки шкідливих звичок спроможний самостійно подолати молодий організм. Наслідком такого ставлення до свого здоров'я є те, що молодь хворіє [7, 5].

Сучасна система підготовки фахівців у вищих навчальних закладах характеризується інтенсифікацією процесу навчання, збільшенням кількості отримуваної інформації, психічною насиченістю навчальних занять, сесій, високими вимогами до якості знань, і, як наслідок, недостатнім рівнем фізичної підготовленості та професійної трудової діяльності майбутніх фахівців [5]. Великий обсяг їх денного та тижневого навантаження призводить до систематичного накопичення втоми, зменшення обсягу рухової здоров'я студентів, які навчаються в різних навчальних закладах, зокрема аграрних [4, 67]. Тому, використання здоров'язбережувального стилю поведінки має для майбутнього фахівця агропромислової галузі не лише особистісну, а й професійну значущість, що сприяє його самореалізації в умовах підвищених запитів та вимогливості працедавців.

У Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року наголошено, що одним із ключових напрямів державної освітньої політики є формування здоров'язбережувального середовища, екологізація освіти, валеологічної культури учасників навчально-виховного процесу. Ядром державної гуманітарної політики щодо національного виховання має бути забезпечення громадянського, патріотичного, морального, трудового виховання, формування здорового способу життя, соціальної активності, відповідальності та толерантності [9].

Державна політика у галузі освіти спрямована на забезпечення здоров'я людини в усіх її складових: духовній, соціальній, психічній, фізичній. У Національній доктрині розвитку освіти зазначено, що пріоритетним завданням системи освіти є навчання людини відповідальному ставленню до власного здоров'я і здоров'я оточуючих як до найвищих індивідуальних і суспільних цінностей [8]. Тому, навчально-виховна робота у системі аграрної вищої освіти

не тільки побудована на засадах рекомендацій з національного виховання, вказаного в основних освітніх документах держави, але й спрямована на всебічний та гармонійний розвиток майбутнього фахівця АПК України, враховуючи його фізичне та духовне вдосконалення.

Сільськогосподарське виробництво характеризується помітно високим рівнем ручної праці. Так, у рослинництві праця механізаторів становить близько 25 %, рівень комплексної механізації у скотарстві – близько 50 %, у свинарстві – 65-70 % тощо. Тому в таких умовах сільськогосподарського виробництва дуже важливим є рівень фізичного здоров'я, психофізичних і психофізіологічних можливостей, від яких певною мірою залежить професійна дієздатність, надійність і творче довголіття [4, 68].

Висновки і перспективи (Discussion). Таким чином, на основі аналізу нормативно-правових документів та науково-методичної літератури нами було охарактеризовано особливості аграрної вищої освіти України та розкрито основні професійні навички та вміння, якими мають володіти майбутні фахівці агропромислового комплексу. Визначено, що успішність професійної діяльності в агропромисловому комплексі залежить не лише від фахової обізнаності майбутнього фахівця, а й від психічного, духовного, соціального та фізичного стану, належного світоглядного ставлення до власного здоров'я як до надважливої цінності людини.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з розробкою та експериментальною перевіркою методики формування здоров'язбережувального стилю поведінки студентів аграрних вищих навчальних закладів.

Список використаних джерел

1. Апанасенко Г. Л. Медицинская валеология (избранные лекции) / Апанасенко Л. А., Попова Л. А. – К. : Здоров'я, 1998. – 248 с.
2. Башавець Н. А. Теоретико-методичні засади формування культури здоров'язбереження як світоглядної орієнтації студентів вищих економічних навчальних закладів : автореф. дис. ... д. пед. наук : 13.00.04 / Н. А. Башавець. – Одеса, 2012. – 554 с.
3. Білан С. О. Аграрна освіта в Україні: історичний аспект (90-ті роки ХХ – початок ХХІ ст.) : автореф. дис. ... канд. іст. наук / С. О. Білан. – К., 2005. – 20 с.
4. Карабанов Є. О. Аналіз процесу фізичного виховання у вищих аграрних навчальних закладах / Є. О. Карабанов // Молода спортивна наука України, 2013. – Т. 2. – С. 67–70.
5. Конох А. П., Притула О. Л. Використання сучасних інноваційних технологій в процесі фізичного виховання студентів на основі поглибленого курсу професійно-прикладної фізичної підготовки / А. П. Конох, О. Л. Притула // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2010. – № 10. – С. 49–51.
6. Краснов В. П. Фізичне виховання : психофізичні вимоги до фахівців агропрому : навч. посіб. для аграр. вищих навч. закладів / В. П. Краснов. – К. : Аграрна освіта, 2000. – 133 с.
7. Маценко Л. М., Сопівник Р. В. Методичні рекомендації наставникам студентських груп щодо виховання здорового способу життя. – К. : ДАКККІМ, 2009. – 40 с.
8. Національна доктрина розвитку освіти України у ХХІ столітті. – К. : Шкільний світ, 2001.
9. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року // Схвалено Указом Президента України від 25 червня 2013 № 344/2013.
10. Показники та соціальний контекст формування здоров'я підлітків : моногр. / О. М. Балакірева, Т. В. Бондар, Д. М. Павлова та ін. ; наук. ред. О. М. Балакірева. – К. : ЮНІСЕФ, Укр. ін-т соц. дослідж. ім. О. Яременка, 2014. – 156 с.
11. Сєдашова О. А. Формування інтелектуально-художньої творчості у студентів аграрних вищих навчальних закладів : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.07 / О. А. Сєдашова. – Луганськ, 2014. – 200с.
12. Сопівник Р. В. Виховання лідерських якостей студентів аграрних вищих навчальних закладів: монографія / Р. В. Сопівник; за ред. В. К. Сидоренка. – К. : «ЦП «Компринт», 2012. – 504 с.
13. Сопівник Р. В. Еволюція ідей відбору та формування якостей лідера у процесі фахової підготовки майбутніх аграріїв // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка. Серія: Педагогіка. – 2012. – №3. – С. 13-18

14. Становлення і розвиток аграрної освіти і науки в Україні (з найдавніших часів і до сьогодення) / за ред. С. Живори. – К. : НАУ, 2004. – 144 с.

15. Статистично-аналітичні дослідження діяльності аграрних навчальних закладів за 2016 рік (у таблицях, графіках, діаграмах) – К. : Агроосвіта, 2017. – 71 с.

References

1. Apanasenko H. L. (1998). Meditsinskaia valeolohiia (izbrannyye lektsii), 248.
2. Bashavets N. A. (2012). Teoretyko-metodychni zasady formuvannia kultury zdoroviazberzhennia yak svitohliadnoii orientatsii studentiv vyshchyykh ekonomichnykh navchalnykh zakladiv. – Odesa. – 554 s.
3. Bilan S. O. (2005). Ahrarna osvita v Ukraini : istorychnyi aspekt (90-ti roky XX – pochatok XXI st.). – K. – 20 s.
4. Karabanov Ye. O. (2013). Analiz protsesu fizychnoho vykhovannia u vyshchyykh navchalnykh zakladakh. Moloda sportyvna nauka Ukrainy. – T.2. – 67-70.
5. Konokh A. P., Prytula O. L. (2010) Vykorystannia suchasnykh innovatsiynykh tekhnolohii v protsesi fizychnoho vykhovannia studentiv na osnovi pohyblenoho kursu profesiino-prykladnoii fizychnoi pidhotovky. Pedagogika, psykholohiia ta medyko-biolohichni problem fizychnoho vychovannia i sportu. – 10. – 49-51.
6. Krasnov V. P. (2000). Fizyчне vychovannia : psykho-fizychni vymogy do fakhivtsiv agropromu. – K. – 133 s.
7. Matsenko L. M., Sopivnyk R. V. (2009). Metodychni rekomendatsii nastsvnykam student-skykh hrup shchodo vykhovannia zdorovoho sposobu zhyttia. – K. – 40 s.
8. Natsionalna doktryna rozvytku osvity Ukrainy u XXI stolitti. (2001).
9. Natsionalna stratehiia rozvytku osvity Ukrainy na period do 2021 roku. (2013).
10. Balakireva O. M., Bondar T. V., Pavlova D. M. (2014). Pokaznyky ta sotsialnyi kontekst formuvannia zdorovia pidldtkiv. – K. – 156 s.
11. Sedashova O. A. (2014). Formuvannia intelektualno-khudozhnoi tvorchosti u studentiv vyshchyykh navchalsnykh zakladiv. – Luhansk. – 200 s.
12. Sopivnyk R. V. Vykhovannia liderskykh iakosti studentiv ahrarnykh vyshchyykh navchalnykh zakladiv. – K. – 504 s.
13. Sopivnyk R.V. Evoliutsiia idei vidboru ta formuvannia yakosti lidera u protsesi fakhovoi pidhotovky maibutnykh ahrariiv / R. V. Sopivnyk // Naukovi zapysky Ternopil'skoho natsionalnoho pedagogichnoho universytetu imeni V. Hnatiuka. Serii: Pedagogika. – 2012. – № 3. – S. 13–18.
14. Zhyvora S. (2004). Stanovlennia i rozvytok ahrarnoi osvity i nauky v Ukraini. – K. –144 s.
15. Statystychno-analitychni doslidzhennia diialnosti agrarnykh navchalnykh zakladiv za 2016 rik (u tablytsiach, hrafikakh, diahramakh). (2017). – K. – 71 s.

СОЦИАЛЬНАЯ ПОТРЕБНОСТЬ В ФОРМИРОВАНИИ ЗДОРОВЬЕСБЕРЕГАЮЩЕГО СТИЛЯ ПОВЕДЕНИЯ СТУДЕНТОВ АГРАРНЫХ ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ

О. М. Гончарук

Аннотация. В статье обосновывается социальная потребность в формировании здоровьесберегающего стиля поведения студентов аграрных высших учебных заведений. Очерчены особенности аграрного образования Украины в условиях интеграции к Европейскому научному пространству. Охарактеризованы профессиональные навыки и умения, которыми должны владеть будущие специалисты агропромышленного комплекса. Раскрыта важность влияния состояния здоровья молодежи на их дееспособность и профессиональную самореализацию.

Ключевые слова: аграрные высшие учебные заведения, здоровье, здоровьесберегающий стиль поведения, студент.

SOCIAL REQUIREMENT IN FORMING OF HEALTH SAVING BEHAVIORS OF STUDENTS OF AGRARIAN HIGHER EDUCATIONAL ESTABLISHMENTS

O. M. Honcharuk

Annotation. The article substantiates the social need in forming of health saving behaviors of students of agrarian higher educational establishments. The features of agrarian formation of

Ukraine are outlined in the conditions of integration to European scientific space. Professional skills and abilities that the future specialists of agroindustrial complex must own are described. Importance of influence of the state of health of young people is exposed on their capability and professional self-realization.

Keywords: agrarian higher educational establishments, health, здоров'язбережувальний style of behavior, student.

УДК 373.5 : 379.83/.85 : 502/504 (477.53)

РОЛЬ АВТОРСЬКОГО СОЦІАЛЬНОГО ПРОЕКТУ «ЗЕЛЕНИЙ ТУРИЗМ ДЛЯ ВСІХ» У СТАНОВЛЕННІ ЕКОЛОГІЧНОЇ СВІДОМОСТІ ШКОЛЯРІВ М. ПОЛТАВИ

М.В. ГРИНЬОВА, член кореспондент НАПН України, доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогічної майстерності та менеджменту імені І. А. Зязюна природничого факультету

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

К. В. КУПРІЯН, аспірантка кафедри ботаніки, екології та методики навчання біології природничого факультету

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г.Короленка

E-mail: prudence_08@ukr.net

Анотація. У статті здійснено аналіз ролі авторського соціального проекту «Зелений туризм для всіх» у становленні екологічної свідомості школярів, зокрема вплив розробки екологічних стежок в потенційно рекреаційних осередках «зеленого туризму» на виховання екологічної культури учнівської молоді. Характеристика важливості впровадження моделі організації екологічної роботи, з метою створення творчого пізнавального простору (освітнього середовища).

Ключові слова: соціальний проект, зелений туризм, екотуризм, екологічне виховання, екологічна свідомість, екологічні стежки.

Актуальність (Introduction). Станом на сьогодні, на основі аналізу наукової літератури та фактів, важливим є питання просування на Полтавщині ідеї зеленого туризму в цілому. Зелений туризм не повинен існувати в аморфних формах, тому зараз стало надзвичайно пріоритетним створення його осередків для розвитку та багаторівневого функціонування [2].

Актуальність даної теми зумовлена якісними пропозиціями та порадами до підвищення конкурентоспроможності сфери зеленого туризму і соціального розвитку міста, як рекреаційно-туристичного потенціалу парків та скверів.

Екотуризм або екологічний туризм – тип туризму, що полягає у подорожах до природних та, часто, природоохоронних територій. Екотуристи намагаються не здійснювати значного впливу на територію. Екотуризм сприяє освіті громадян та дозволяє збирати гроші на заходи зі збереження території, допомагає розвитку ізольованих поселень. Розвиток екотуризму часто розглядається як важливий засіб збереження навколишнього середовища для майбутніх поколінь.

Екотуризм є найбільш динамічною галуззю туризму, яка може приваблювати інвесторів і допоможе зберегти природний спадок для наступних поколінь. І це лише одна сторона медалі, адже найголовнішим є система безперервної екологічної освіти та виховання молоді, яка будується й розвивається на основі «зеленого туризму». В освітянських колах багато дискутують приводу того, якою повинна бути шкільна екологічна освіта в Україні. Ми намагатимемося внести свої пропозиції.

Мета (Purpose) нашої статті є аналіз розвитку екологічного виховання учнівської молоді засобами участі школярів у зеленому туризмі.

Методи (Methods). У процесі дослідження застосовано наступні методи: аналіз, синтез, узагальнення, систематизація.